

opdracht gegeven had, te becijferen welke doelen men aan de Amerikaanse oorlogsindustrie moest stellen indien men wilde bereiken dat de Amerikaanse militaire productie groter zou zijn dan die van Amerika's potentiële vijanden. Die opdracht dateerde van begin juli. Een grote staf was toen aan het werk getogen. Zes weken later had men bij niet minder dan 25 000 fabrieken nagegaan in hoeverre zij van vredes- op oorlogsproductie konden omschakelen; inventarissen waren opgesteld van meer dan 500 000 grote machines die zich in de belangrijkste van die fabrieken bevonden. Men wilde de zekerheid hebben dat de te stellen doelen niet een wilde schatting zouden zijn maar reëel bereikt konden worden. Overigens gaven de officieren van het *Department of the Army* die volgens Roosevelts opdracht aan het werk gingen, aan die opdracht een veel wijdere strekking: wat zij in feite op schrift gingen stellen, was een mobilisatieprogram niet alleen van de Amerikaanse industrie maar ook van de Amerikaanse mankracht. Zij veronderstelden daarbij (het was de periode waarin de Duitsers snelle vorderingen maakten in de richting van Moskou en Leningrad) dat de Sowjet-Unie als militaire factor praktisch uitgeschakeld zou worden. Welke krachten waren nodig om dan toch Duitsland en Italië te verslaan? Het doel dat de Engelse strategen met een lange omweg wilden bereiken, werd door de Amerikaanse vooropgesteld: *'We must prepare to fight Germany by actually coming to grips with her and defeating her ground forces and definitely breaking her will to combat.'*¹ Anders gezegd: niet door de blokkade, niet door luchtbombardementen, niet door de activiteiten van gewapende verzetsgroepen zou men Duitsland werkelijk op de knieën krijgen maar slechts doordat men zijn *'ground forces'*, zijn leger dus, zou verslaan – verslaan in Europa, d.w.z. in West-Europa; die beslissende veldtocht moest ingeleid worden door de verovering van nieuwe vooruitgeschoven bases: wellicht Frans Noordwest-Afrika, wellicht Spanje en Portugal, wellicht Noorwegen. Amerika moest daartoe, alleen al voor zijn leger, bijna negen miljoen man mobiliseren van wie een kwart bij de luchtmacht van dat leger, de *Army Air Forces*, ingedeeld

hij twee dagen later, 26 november, de deelnemers aan de dagelijkse persconferentie geducht de les las, constaterend, *'dass die Presse fast auf der ganzen Linie versagt hat.'* (Verslag persconferentie, 26 nov. 1941 (DVK, 48)) Een dag later was hij 'meer tevreden.' (Noot voor de redacties 953, 27 nov. 1941 (a.v., 84 b)) Wat de reacties in de illegale bladen betreft, willen wij er op wijzen dat *De Waarheid* het accordoetjuichte en dat het links-socialistische blad *De Vonk* schreef: 'Ook wij geloven niet dat de Amerikanen deze waardevolle koloniën weer vrij zullen geven.' (*De Vonk*, 13 (half dec. 1941), p. 4).

¹ Citaat in Matloff en Snell: *Strategic Planning for Coalition Warfare 1941-1942*, p. 61.